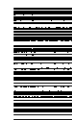

REPUBLIKA HRVATSKA
Visoki trgovački sud Republike Hrvatske
 Berislavićeva 11, Zagreb

500_285

Poslovni broj: 82 Pž-5381/2017-2

U IME REPUBLIKE HRVATSKE

PRESUDA

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Draženke Deladio, predsjednice vijeća, Raoula Dubravca, suca izvjestitelja, i Josipa Turkalja, u pravnoj stvari tužitelja Stečajna masa iza DIBA d.o.o. u stečaju, OIB 29236751990, Zagreb, Nikole Pavića 26, kojeg zastupa punomoćnica Iva Pinjuh, odvjetnica u Zagrebu, protiv tuženika TOMICE GODECA, OIB 76349771057, Zagreb, Završje 103, kojeg zastupa punomoćnik Jozo Mimica, odvjetnik u Zagrebu, radi pobijanja pravnih radnji, odlučujući o tužiteljevoj žalbi protiv presude Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj P-275/2017-8 od 21. lipnja 2017., 14. prosinca 2020.

presudio je

Preinačuje se presuda Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj P-275/2017-8 od 21. lipnja 2017. u točkama I. i II. izreke te sudi:

1. Utvrđuje se da su bez pravnog učinka prema stečajnoj masi ugovori o kupoprodaji koji su sklopljeni, i to po:

- računu broj 10 od 4. siječnja 2012. na iznos od 270.600,00 kn
- računu broj 11 od 4. siječnja 2012. na iznos od 59.655,00 kn i
- računu broj 51 od 2. svibnja 2012. na iznos od 88.226,41 kn.

2. Tuženik je dužan vratiti u stečajnu masu odnosno predati u tužiteljev posjed pokretnine koje je stekao na temelju ugovora o kupoprodaji, i to:

a) po računu broj 10 od 4. siječnja 2012.:

- liniju za proizvodnju An-fo koja se sastoji od homogenizatora T-10, usisnog koša 1t, kosog pružnog transportera s elektromotorom, usisnog koša s dva horizontalna i jednim okomitim pružnim transporterom, upravljačko-mjernim ormarom, pumpom za doziranje ulja, šivaće mašine s pokretnim trakom, hidraulične pumpe s elektromotorom, rezervoarom hidrauličkog ulja sa signalizacijom i filterima, hidrauličnim vodovima s hidrauličnim cjevovodima i hidrauličnim motorima, eko cisterne za gorivo V=10.000,00 l,3, nastrešnice za smještaj eko cisterne, ekotankvane (rezervoara ispod manje cisterne), eko cisterne za gorivo V=1900 L, ekotankvane (rezervoara ispod manje cisterne), diesel agregatne stanice, univerzalne vertikalne preše balirke (baliranje otpadne ambalaže), grijača zraka s uljnim plamenikom tip master BV 160E, kompresora zraka, transportera 1 (kosog transportera) i elektroupravljačkog ormara;

- b) po računu broj 11 od 4. siječnja 2012.:
- teretno vozilo Daf, Fa 75, 230, broj šasije XLRAE75PC0E539481, registarske oznake GS 749 BR,
- prikolicu Ackermann, Kaf 18717 4E, broj šasije WAFXXXXXXXXK02494, registarske oznake GS 593 BN i
c) po računu broj 51 od 2. svibnja 2012.: vozilo Audi A6 Avant.

3. Nalaže se tuženiku, u roku od 8 (osam) dana, naknaditi tužitelju parnične troškove u iznosu od 42.847,50 kn (četrdesetdvijetisućeosamstočetrdesetsedam kuna i pedeset lipa).

Obrazloženje

Trgovački sud u Zagrebu je pobijanom presudom u točki I. izreke odbio kao neosnovane tužbene zahtjeve:

1) za utvrđenje da su bez pravnog učinka prema stečajnoj masi ugovori o kupoprodaji po računu broj 10 od 4. siječnja 2012. na iznos od 270.600,00 kn, računu broj 11 od 4. siječnja 2012. na iznos od 59.655,00 kn i računu broj 51 od 2. svibnja 2012. na iznos od 88.226,41 kn, izdanih od strane DIBA d.o.o. na tuženikovo ime te

2) za povrat u stečajnu masu odnosno u tužiteljev posjed pokretnina navedenih u točki I.2. izreke ove presude.

Prvostupanjski sud je u točki II. izreke naložio tužitelju naknaditi tuženiku parnične troškove u iznosu od 21.875,00 kn te je u točki III. izreke odbio kao neosnovan tuženikov zahtjev za naknadu parničnih troškova u iznosu od 3.125,00 kn.

U pogledu pretpostavki za pobijanje pravnih radnji utvrdio je da su pokretnine koje su predmet pobijanih ugovora o kupoprodaji isporučene tuženiku isti dan kada su računi izdani odnosno 4. siječnja 2012. i 2. svibnja 2012., dok da je stečajni postupak nad tužiteljem otvoren 29. siječnja 2015.

U razlozima pobijane presude se navodi da je tuženik otac tužiteljevog prokurista i suprug jedinog tužiteljevog člana, slijedom čega se on smatra bliskom osobom u smislu odredbe članka 136. stavka 2. točke 3. Stečajnog zakona („Narodne novine“ broj: 44/96, 161/98, 29/99, 129/00, 123/03, 197/03, 187/04, 82/06, 116/10, 25/12, 133/12 i 45/13: u daljnjem tekstu: SZ). Međutim, prvostupanjski sud zaključuje da tužitelj nije dokazao da su pobijanim pravnim radnjama oštećeni njegovi vjerovnici niti da je to bila tužiteljeva namjera, u smislu odredaba članka 131. SZ-a.

Navedeni zaključak prvostupanjski sud je izveo, s obzirom na to da: tužitelj nije tvrdio da je cijena koja je ugovorena za predmetne pokretnine bila preniska u odnosu na njihovu stvarnu tržišnu vrijednost te da je cijena podmirena kompenzacijom s tražbinom koju je tuženik imao prema tužitelju po osnovi pozajmica čak i u većem iznosu u odnosu na tražbinu s osnove kupoprodajne cijene. Stoga, da je tužitelj za danu vrijednost dao ekvivalentnu protuvrijednost odnosno da pobijanim radnjama nije oštećena tužiteljeva stečajna masa niti stečajni vjerovnici.

Također, da pobijane pravne radnje nisu pobojne kao: pravne radnje kongruentnog ili inkongruentnog namirenja prema odredbama članaka 128. i 129. SZ-a, pravne radnje kojima

se vjerovnici izravno oštećuju prema odredbi članka 130. SZ-a, pravne radnje bez naknade prema odredbi članka 132. SZ-a, pravne radnje davanja osiguranja za namirenje tražbine člana društva za vraćanje zajma kojim se nadomještava kapitala prema odredbi članka 133. točke 1. SZ-a niti kao pravne radnje poduzete prema tajnom članu društva prema odredbi članka 134. SZ-a. S obzirom na navedena pravna shvaćanja prvostupanjski sud je odbio kao nepotrebne tužiteljeve dokazne prijedloge za saslušanje tuženika i Mladena Vitezovića tadašnjeg tužiteljevog direktora te za izvođenje dokaza financijskim vještačenjem. Osim toga, u razlozima obrazloženja zaključuje se da je neosnovan tuženikov prigovor pravomoćno presuđene stvari.

Tužitelj je protiv presude pravovremeno podnio žalbu zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja te pogrešne primjene materijalnog prava pri čemu posebno osporava odluku o parničnim troškovima. Ukazuje na proturječnost zaključka prvostupanjskog suda da tužitelj nije dokazao da su pobijanim pravnim radnjama oštećeni njegovi vjerovnici te da je oštećenje njegovih vjerovnika bila tužiteljeva namjera. Ističe da je prvostupanjski sud pogrešno odbio sve njegove dokazne prijedloge koji se tiču dokazivanja navedenih činjenica imajući u vidu da je tuženik bliska osoba jer je otac tužiteljevog prokurista Janka Godeca i suprug jedinog tuženikovog člana Zore Godec te kod toga da je tužitelj u vrijeme poduzimanja pravnih radnji bio nesposoban za plaćanje. Stoga ukazuje da je prvostupanjski sud počinio bitnu povredu odredbe članka 354. stavka 2. točke 11. Zakona o parničnom postupku. Predlaže ukinuti pobijanu presudu podredno je preinačiti te zahtijeva naknadu troškova postupka u iznosu od 17.812,50 kn.

Tužiteljeva žalba je osnovana.

Ovaj sud je ispitao pobijanu presudu na temelju odredaba članka 365. stavaka 1. i 2. te članka 381. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj: 148/11-pročišćeni tekst, 25/13 i 70/19; u daljnjem tekstu: ZPP), u granicama razloga navedenih u žalbi, pazeći po službenoj dužnosti na bitne povrede odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 2. točaka 2., 4., 8., 9., 11., 13. i 14. ZPP-a i na pravilnu primjenu materijalnog prava.

Odredbom članka 127. stavka 1. SZ-a propisano je da pravne radnje poduzete prije otvaranja stečajnog postupka kojima se remeti ujednačeno namirenje vjerovnika (oštećenje vjerovnika), odnosno kojima se pojedini vjerovnici stavljaju u povoljniji položaj (pogodovanje vjerovnika), stečajni upravitelj u ime stečajnog dužnika i stečajni vjerovnici mogu pobijati u skladu s odredbama Stečajnog zakona, s time da je s pravnom radnjom izjednačeno i propuštanje.

Iz navedene zakonske odredbe proizlazi da su opće pretpostavke za pobijanje pravnih radnji stečajnog dužnika:

- a) okolnost da je otvoren stečajni postupak,
- b) okolnost da je stečajni dužnik prije otvaranja stečaja poduzeo pravnu radnju koja može biti predmet pobijanja
- c) okolnost da se tom radnjom vjerovnici stečajnog dužnika oštećuju ili da se neki od njih pogoduju te
- d) okolnost da se krajnji rezultat pobijanja očituje u povećanju mogućnosti namirenja ukupnosti vjerovnika.

Pravilna su utvrđenja prvostupanjskog suda da su 4. siječnja 2012. i 2. svibnja 2012. tuženiku kao kupcu, koji je tužiteljeva odnosno prodavateljeva bliska osoba u smislu odredbe članka 136. stavka 2. točke 3. SZ-a, isporučene pokretnine koje su predmetom pobijanih ugovora o kupoprodaji pokretnina te da je prijedlog za otvaranje stečajnog postupka nad tužiteljem podnesen 1. rujna 2014.

Ovaj sud prihvaća zaključak prvostupanjskog suda da su ispunjene opće pretpostavke, ali suprotno shvaćanju prvostupanjskog suda ispunjene su i posebne pretpostavke za pobijanje pravnih radnji stečajnog dužnika.

Načelno, valja imati na umu da kupoprodaja određene stvari, u pravilu, ne dovodi do oštećenja, odnosno pogodovanja prodavateljevih vjerovnika, budući da se plaćanjem cijene zapravo povećava prodavateljeva novčana ili stečajna masa iz koje se mogu namiriti njegovi vjerovnici. S druge strane, sklapanje ugovora o kupoprodaji koji omogućava kupcu stjecanje stvari bez plaćanja kupoprodajne cijene ili kojim se omogućava kupcu da prebije svoju protutražbinu prema prodavatelju može biti predmetom pobijanja.

Tužitelj kao prodavatelj i tuženik kao kupac su, kao što je prethodno navedeno, 4. siječnja 2012. i 2. svibnja 2012. sklopili pobijane ugovore o kupoprodaji pokretnina, dok je tuženik kao zajmodavac dao tužitelju kao zajmoprimcu zajam (pozajmicu) u vrijednosti pokretnina koje su predmetom pobijanih ugovora o kupoprodaji.

Odredbom članka 499. stavka 1. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ broj 35/05 i 41/08; u daljnjem tekstu: ZOO) propisano je da se ugovorom o zajmu zajmodavac obvezuje predati zajmoprimcu određeni iznos novca ili određenu količinu drugih zamjenjivih stvari, a zajmoprimac se obvezuje vratiti mu poslije stanovitog vremena isti iznos novca, odnosno istu količinu stvari iste vrste i kakvoće.

Međutim, imajući u vidu tvrdnje stranaka i izvedene dokaze, iz spisa nije razvidan trenutak kad je sklopljen predmetni ugovor o zajmu niti koje je vrijeme njegovog trajanja odnosno u kojem roku je tužitelj bio dužan iznos zajma vratiti tuženiku.

Što se tiče činjenice da je između stranaka došlo do sporazumnog prijeboja, i to u pogledu tužiteljeve tražbine po osnovi kupoprodajne cijene za predmetne pokretnine s tuženičkom protutražbinom koja se odnosi na povrat zajma danog tužitelju ističe se da je odredbom članka 195. ZOO-a propisano da dužnik može prebiti tražbinu s protutražbinom vjerovnika, ako obje tražbine glase na novac ili druge zamjenjive stvari istog roda i iste kakvoće i ako su obje dospjele.

Prijeboj ne nastaje čim se ispune zakonske pretpostavke za prijeboj, nego tek kad jedna strana izjavom volje drugoj strani izjavi da prebija međusobne tražbine pri čemu se nakon izjave o prijeboju smatra da je učinak prijeboja nastao onoga trenutka kad su se ostvarile pretpostavke za prijeboj, dakle, ex tunc.

U odnosu na pretpostavke propisane za nastanak prijeboja ističe se da se iz spisa uopće ne može utvrditi je li, u trenutku sklapanja pobijanih ugovora o kupoprodaji pokretnina, bila

dospjela tuženikova protutražbina na povrat zajma danog tužitelju. Slijedom toga se niti ne može izvesti zaključak da su nastupili pravni učinci prijeboja.

Stoga sklapanje navedenih ugovora o kupoprodaji pokretnina, na temelju kojih su pokretne predane tuženiku, predstavljaju poboju pravnu radnju na koju tuženik u to vrijeme nije imao pravo.

Dakle, prema shvaćanju ovog suda, radi se o pravnim radnjama koje imaju karakter inkongruentnog namirenja koje može, ovisno o okolnostima svakog pojedinog slučaja, upućivati i na namjerno oštećenje.

Odredbama članka 131. SZ-a, na koje se kao pravnu osnovu svojeg zahtjeva poziva tužitelj, propisano je:

(1) Pravna radnja koju je dužnik poduzeo u posljednjih deset godina prije podnošenja prijedloga za otvaranje stečajnoga postupka ili nakon toga s namjerom da ošteti svoje vjerovnike, može se pobijati ako je druga strana u vrijeme poduzimanja radnje znala za namjeru dužnika. Znanje za namjeru se pretpostavlja ako je druga strana znala da dužniku prijeti nesposobnost za plaćanje i da se radnjom oštećuju vjerovnici.

(2) Smatrat će se da je vjerovnik znao da dužniku prijeti nesposobnost za plaćanje i da se radnjom oštećuju vjerovnici ako je znao ili je morao znati za okolnosti iz kojih se nužno moralo zaključiti da je dužnik nesposoban za plaćanje i da se radnjom oštećuju vjerovnici.

(3) Naplatni ugovor sklopljen između dužnika i njemu bliske osobe može se pobijati ako se stečajni vjerovnici njime izravno oštećuju. Taj se ugovor ne može pobijati ako je sklopljen ranije od dvije godine prije podnošenja prijedloga za otvaranje stečajnoga postupka ili ako druga strana dokaže da joj u vrijeme sklapanja ugovora nije bila poznata niti joj je morala biti poznata namjera dužnika da ošteti vjerovnike.

S tim u vezi, pravilno je shvaćanje prvostupanjskog suda da, unatoč tome što su poduzeti ranije od dvije godine prije podnošenja prijedloga za otvaranje stečajnog postupka, pobijani ugovori o kupoprodaji pokretnina mogu biti predmet pobijanja kao radnje namjernog oštećenja. Naime, ako se naplatni ugovor s bliskom osobom ne može pobijati po posebnim pravilima za pobijanje takvih radnji koja su propisana odredbom članka 131. stavka 3. SZ-a isti se može pobijati po općim pravilima za pobijanje takvih radnji u skladu s odredbama članka 131. stavka 1. i 2. SZ-a.

Iz citirane odredbe članka 131. stavka 1. SZ-a proizlazi da je za pobijanje pravne radnje namjernog oštećenja potrebno da se kumulativno ispune sljedeće posebne zakonske pretpostavke:

- a) pravna radnja mora biti poduzeta u posljednjih deset godina prije podnošenja prijedloga za otvaranje stečajnog postupka ili nakon toga,
- b) dužnik je pravnu radnju poduzeo s namjerom da ošteti svoje vjerovnike te
- c) druga strana (vjerovnik prema kome je pravna radnja poduzeta) je morao u vrijeme poduzimanja pravne radnje znati za dužnikovu namjeru.

Pobijani ugovori o kupoprodaji, imajući u vidu prethodna utvrđenja, su svakako sklopljeni u roku koji proizlazi iz citirane odredbe članka 131. stavka 1. SZ-a.

Kod pobijanja pravnih radnji sklopljenih s bliskim osobama se pretpostavlja da je pravna radnja poduzeta s namjerom oštećenja. Ističe se da namjera oštećenja postoji ako je dužnik općenito htio oštećenje svojih vjerovnika kao posljedicu svoje radnje, ali i ako je dužnik znao da bi oštećenje moglo nastupiti pa je na njega pristao, a o čemu se, prema ocjeni ovog suda, radi u konkretnom slučaju.

U tom pogledu, iz priloženih isprava odnosno očevidnika o danima tužiteljeve insolventnosti za 2012., 2013., 2014. i 2015. godinu (str. 67. - 70. spisa) je razvidno da je tužitelj, neposredno nakon sklapanja pobijanih ugovora u kupoprodaji pa do podnošenja prijedloga za otvaranje stečajnog postupka kao i do otvaranja navedenog postupka, neprekidno bio u blokadi. Iz navedenog se zaključuje da je tužitelju, u trenutku sklapanja pobijanih ugovora o kupoprodaji, prijetila nesposobnost za plaćanje.

Znanje za namjeru se pretpostavlja ako je druga strana znala da dužniku prijeti nesposobnost za plaćanje i da se radnjom oštećuju vjerovnici, u smislu odredbe članka 131. stavka 1. SZ-a. Napominje se da bi bliske osobe, zbog odnosa bliskosti s dužnikom, mogle biti upoznate s dužnikovim ekonomskim i financijskim položajem slijedom čega su izloženije mogućnosti da s dužnikom poduzimaju radnje znajući da se njima oštećuju vjerovnici. Stoga je na bliskoj osobi teret dokazivanja neznanja za dužnikovu namjeru odnosno bliska osoba bi trebala dokazati da joj u vrijeme sklapanja ugovora nije bila poznata dužnikova namjera oštetiti vjerovnika.

Uzimajući u obzir iznesena pravna shvaćanja te izvedene dokaze ovaj sud smatra tuženik nije dokazao da mu u vrijeme sklapanja navedenih ugovora o kupoprodaji nije bila poznata dužnikova (tužiteljeva) namjera oštetiti vjerovnike.

Donošenjem ove presude tužitelj je uspio u parnici slijedom čega, na temelju odredbe članka 154. stavka 1. ZPP-a, ima pravo na naknadu parničnih troškova pri čemu njegovi troškovi, koji su bili potrebni za vođenje parnice u smislu odredbe članka 155. stavka 1. ZPP-a, su troškovi za: sastav tužbe u iznosu od 5.000,00 kn prema Tbr. 8. točka 1. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika („Narodne novine“ broj: 142/12, 103/14, 118/14 i 107/15; u daljnjem tekstu: Odvjetnička tarifa), sastav podneska od 19. listopada 2016. u iznosu od 500,00 kn prema Tbr. 8. točka 3. Odvjetničke tarife, zastupanje na ročištu 13. travnja 2017. u iznosu od 2.500,00 kn prema Tbr. 9. točka 2. Odvjetničke tarife, sastav podneska od 15. travnja 2017. u iznosu od 500,00 kn prema Tbr. 8. točka 3. Odvjetničke tarife, zastupanje na ročištu od 17. svibnja 2017. u iznosu od 5.000,00 kn prema Tbr. 9. točka 1. Odvjetničke tarife, sastav žalbe u iznosu od 6.250,00 kn prema Tbr. 10. točka 1. Odvjetničke tarife, porez na dodanu vrijednost u iznosu od 4.937,50 kn prema Tbr. 42. Odvjetničke tarife, trošak sudske pristojbe na tužbu u iznosu od 4.540,00 kn, trošak sudske pristojbe na presudu u iznosu od 4.540,00 kn te trošak sudske pristojbe na žalbu u iznosu od 9.080,00 kn.

Dakle, osnovan je tužiteljev zahtjev za naknadu parničnih troškova u iznosu od 42.847,50 kn.

00005

Poslovni broj: 82 PŽ-5381/2017-2

7

Slijedom navedenog, na temelju odredbe članka 373. točke 2. ZPP-a, odlučeno je kao u izreci ove presude.

Zagreb, 14. prosinca 2020.

Dokument je elektronički potpisan:
DRA ENKA DELADIO

Vrijeme potpisivanja:
18-01-2021
11:21:57

DN:
C=HR
O=VISOKI TRGOVAČKI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
2.5.4.97-#130D48523937333439333636353139
L=ZAGREB
S=DELADIO
G=DRA ENKA
CN=DRA ENKA DELADIO

Predsjednica vijeća
Draženska Deladio

Broj zapisa: 1789b-279e1

Kontrolni broj: 0fa12-f4e66-9a20a

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan sljedećim certifikatom:

CN=DRAŽENKA DELADIO, L=ZAGREB, O=VISOKI TRGOVAČKI SUD REPUBLIKE HRVATSKE, C=HR

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://usluge.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti-dokumenta/>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Visoki trgovački sud Republike Hrvatske** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.